

En Purumeru a Sulat ni Pablo kánni Timoteo

Paliwanag Tungkul ten Libru

Ti Timoteo ay essa a kabataan a Cristiano a taga-Asia menor. Griego en ama na sakay Judio en ina na. Siya ay nagin kakaguman ni Pablo ten págbahagi na ten Maganda a Baretá tungkul kánni Jesu-Cristo. Ten *purumeru a sulat ni Pablo kánni Timoteo* ay tállu a mágkahalaga a paksa en nesaysay.

I sulatid a iyád ay babala kontra ten liwat hidi a toldu a summáddáp ten simbaan. Halimbawa, en pánniwala a i munduwiday ay talaga a madukás sakay en kaligtasan ay matanggap la ten pamamag-itan nen lihim a kaalaman sakay ten págsunud ten sangan a utus, kona ten págbawal ten sangan a kalasi ni pagkain sakay ten awan pákkabinga. Bahagi bi ni sulatid a iyád en bilin hidi tungkul ten pángngasiwa sakay págsamba ten disalad nen simbaan. Insaysay na en katangian hidi a dapat a ked ten pinunu hidi sakay ten magserbi hidi ten pinunu. Ti Timoteo ay pinayuan bi nen nagsulat a magin maganda a tagapagserbi ni Jesu-Cristo sakay pinaalalahanan siya tungkul ten tungkulin na ten kaparehu na a mánnampalataya.

Lasá n en Libru

Sapul 1:1-2

En toldu hidi tungkul ten simbaan sakay ten pinunu hidi ten simbaan 1:3-3:16

En bilin kánni Timoteo tungkul ten tarabahu na hidi 4:1-6:21

¹ Iyád a sulat ay gubwat dikoku a ti Pablo a apostol ni Cristo Jesus ayun ten utus nen Diyos a Tagapagligtas tam sakay ni Cristo Jesus a pag-asa tam.

² Para kánni Timoteo a matapat ku a anak ti pánnampalataya.

Magkahud ka nakuwan ti pagpapala, habag sakay kapayapaan a gubwat ten Diyos Ama sakay kánni Cristo Jesus a Panginoon tam.

Babala ten Liwat hidi a Toldu

³ Kona ten impákpágguron ku dikomu baguwák a ummangay ti Macedonia, a gustu ku a mágyan ka ti Efeso tánni paimangán mu en sangan a tolay haán a magtoldu ti liwat. ⁴ Sakay dyan di sayangán en odas di ten istorya hidi a awan tatarudan sakay ten áttakdug a listaan nen ginugubwat nen nin-unu hidi. Ta paggubwatan la iyád ni pamágtalutalu sakay awan ti metulung ten tolay tánni matupad en planu nen Diyos ten pamamag-itan ni pánnampalataya. ⁵ En layunin ni hidi iyád a toldu ay tánni magkahud kam ti págmahal a gubwat ten malinis a puso, malinis a konsensiya, sakay tapat a pánnampalataya. ⁶ Tehud a sangan a inumadág ti bagayid a hidi iyád sakay inatubeng di en awan ti kuwenta a pákpágdadibati. ⁷ Gustu di a magin tagapagtoldu nen kautusan nen Diyos peru awan di bí maintendiyan en kagikagiyán di sakay en ipáppilit di a itoldu.

⁸ Tukoy tam a maganda en Kautusan, ni gamitán iyád ti tama. ⁹ Alalahanán tam a en Kautusan

ay bakán a para ten mágkabait hidi a tolay, nan para ten awan hidi tumenggi ten batas sakay ten kriminal hidi, para ten awan hidi tumenggi ten Diyos sakay ten makasalanan hidi, para ten lapastangan hidi ten Diyos sakay ten awan hidi ti hilig ti kabanalan, sakay para ten mágbabonu hidi sakay ten mangbunu hidi ten sadili di a dáddikál. ¹⁰ Para ten mágkahilig hidi ti kahalayan sakay ten mangalunya hidi ten kaparehu di a lállaki, para ten kidnaper hidi, para ten mágkabuli hidi sakay ten tistigu hidi a awan magkagi ti tatarudan. En Kautusan ay para ten atanan nen kumontra hidi ten maganda a adal. ¹¹ I adalid a iyád ay ayun ten Maganda a Bareta a impagkatiwala dikoku nen dakila sakay mapagpala a Diyos.

Págkilala ten Habag nen Diyos

¹² Magpasalamaták ten Panginoon tam a ti Cristo Jesus a nangatád dikoku ti begsák, gapu imbilangák na a karapatdapat a magserbi dikona, ¹³ maski ni tenhud ay linapastangan ku siya, inusig sakay linait. Peru konapamanhud ay kinagbiyanák nen Diyos gapu awan ku tukoy en gagamitán ku dikona awanák palla sumampalataya. ¹⁴ Pinasagana nen Panginoon dikoku en kabaitan na sakay impagkaluub na dikoku en pánnampalataya sakay págmahal a ketan ten pákpagkaessa kánni Cristo Jesus. ¹⁵ I kagiyán kuwidi ay katutuhanan sakay dapat a tanggapán nen atanan: Ti Cristo Jesus ay ummangay ti munduwi-day tánni iligtas na en makasalanan hidi. Sakay sikán en katindiyan ten atanan a makasalanan. ¹⁶ Peru sikán a katindiyan ay kinagbiyan, tánni

ipeta ni Cristo Jesus en dikál a pasensiya na dikoku, sakay tánni magin halimbawa iyád ten sumampalataya hidi sakay átdenan ti biyag a awan ti katapusan. ¹⁷ Puriyán tam sakay luwalhatiyán a awan ti katapusan en eessa a Diyos, Hari a awan ti katapusan, awan ti kamatayan, sakay awan ketan! Amen.

¹⁸ Timoteo a anak ku, itiwala ku dikomu i tolduwid a hidi iyád ayun ten nehula hidi a tungkul dikomu tánni ten pamamag-itan ni iyád ay mabegsák ka a makalaban, ¹⁹ a tehud a matibay a pánnampalataya sakay malinis a konsensiya. En agum a tolay ay awan mágsanig ten konsensiya di, kaya en pánnampalataya di ay nawasak. ²⁰ Kabilang dikodi de Himeneo ay ti Alejandro, kaya pin-abayan ku dán hidi ten kapangyariyan ni Satanas tánni meimang dán en páglapastangan di ten Diyos.

2

En Bilin Tungkul ten Págdasal

¹ Purumeru ten atanan, ipákpágguron ku dikomoy a idulug moy ten Diyos en kahilingan moy hidi, dasal, pákkekegbi, sakay pasalamat para ten atanan a tolay. ² Ipagdasal moy bi en hari hidi sakay en atanan a tehud a kapangyariyan, tánni mabiyag kitam ti tahimik, payapa, maka-diyos sakay marangal. ³ Maganda konaid haád sakay kasayaan nen Diyos a Tagapagligtas tam. ⁴ Gustu na a maligtas en atanan a tolay sakay makatukoy ten katutuhanan. ⁵ Gapu eessa la en Diyos, sakay ti Jesu-Cristo la en tolay a tagapamamag-itan nen tolay ten Diyos. ⁶ Inyalay na en biyag na tánni

tubusán en atanan a tolay ten kasalanan di. I katutuhananid a iyád ay pinatunayan ten takda a panahun. ⁷ Kaya gapu háddi ay napiliyák a magin tagapangaral, apostol, sakay tagapagtoldu ten Hentil hidi tánni ipahayag en pánnampalataya sakay i katutuhananid a iyád. Tatarudan i kagiyán kuwidi, awan iyád ti kakabuliyán!

⁸ Ten atanan a simbaan, gustu ku a en lállaki hidi ay magdasal, medisinu di en lima di a tehud a kabanalan, awan ti saket ni isip sakay iyamut ten kaparehu na.

⁹ En bábbi hidi ay dapat a maayus, sakay maingat ti págbadu. Awan hidi dapat magdikurasyon ti sari-sari ten buuk di oni magbadu ti mágkamahal sakay magsulot ti alahas a gintu oni perlas. ¹⁰ Nan, magbadu hidi ti mágkaganda a gamet, a kona ten nebabagay ten bábbi hidi a maka-diyos. ¹¹ En bábbi hidi ay dapat a kumabetu a tumahimik sakay magpasakup. ¹² Awan ku hidi payagan a magtoldu oni mánggiyya ten lállaki hidi, dapat hidi a tumahimik. ¹³ Gapu a ti Adan en dipalongu a linalang bagu a ti Eva, ¹⁴ sakay ti Eva en nadaya sakay nagkasala bakán a ti Adan. ¹⁵ Peru maligtas en bábbi ten pággenak na, ni magtulos-tulos siya ten pánnampalataya, págmahal, kabanalan sakay malinis a kákkabiyag.

3

En Tagapangasiwa hidi ten Simbaan

¹ Tatarudan i kakagiyánid a iddi: Ni deya-man en masor a magin tagapangasiwa ten simbaan, ay masor ti maganda a tungkulin. ² Kaya

ngani a en essa a tagapangasiwa ay kailangan a awan ti kapintasan; essa la ti kabinga, makabetu a magpugád ten sadili na, maingat, kagalang-galang, mágpátulos ten bilay na, sakay mahusay a magtoldu. ³ Awan siya lasinggeru, awan marahas, nan mahinahun; awan mákkidima sakay awan mapagmahal ti pilak. ⁴ Kailangan a mahusay siya a mamahala ten sadili na a pamilya, igalang sakay sunudán nen anak na hidi. ⁵ Gapu konya na a mapangasiwaan ti maayus en simbaan nen Diyos ni awan na meayus en sadili na a pamilya? ⁶ Kailangan a nalay dán siya a mánnampalataya; gapu ni awan, ay bakay magin hambug siya sakay mepahamak a kona ten diyablo. ⁷ Essa pa, ay kailangan a igalang siya nen awan hidi mánnampalataya tánni awan siya mapintasan sakay awan maekrutan nen diyablo.

En Tumulung hidi ten Tagapangasiwa

⁸ Nadid, para ten tumulung* hidi ten tagapangasiwa ay dapat bi a magin kagalang-galang, tapat ten kinagi na, awan hidi máglasing, sakay awan sakim ti pilak. ⁹ Kailangan a matapat hidi ten pánnampalataya sakay tehud hidi a malinis a konsensiya. ¹⁰ Kailangan a purbaan pa hidi, sakay ni mapatunayan a karapatdapat hidi, ay maari dán hidi a idátton a katulung nen tagapangasiwa.

¹¹ Kona labi hud, en bábbi hidi a katulung nen tagapangasiwa† ay dapat a magin kagalang-galang, awan mametmet, mapagpugád sakay matapat ten atanan a bagay.

* **3:8** Tumulung: diakono † **3:11** en bábbi hidi a katulung nen tagapangasiwa: oni en kákkabinga di hidi.

¹² En katulung hidi nen tagapangasiwa ay dapat a essa la ti kabinga, sakay mapangalagaan na ti maayus en anak di hidi sakay en pamilya di. ¹³ En katulung hidi nen tagapangasiwa a tapat ti tungkulin ay igalang nen atanan, sakay magkahud hidi ti buu a tiwala a makapagpahayag tungkul ten pánnampalataya kánni Cristo Jesus.

En Lihim nen Pánnampalataya Tam

¹⁴ Umasaák a awan dán magmalay ay magketa kita. Peru insulat ku dán dikomu hidi iyád a toldu, ¹⁵ tánni mara awanák man makademát a pagdaka ay tukoy mu dán en dapat a ugali nen tolai a kabilang ten pamilya nen Diyos a biyag, ten simbaan a adigi sakay pundasyon nen katutuhanan. ¹⁶ Awan matanggiyan en dakila a lihim nen rilihiyon tam: nehayag siya dikona nagin tolai,
 pinatunayan nen Ispiritu a matuwid, sakay netan nen anghel hidi.
 Nepangaral ten Hentil hidi,
 pinaniwalaan nen atanan, sakay indisunu dilanget.

4

En Liwat hidi a Tagapagtoldu

¹ Maliwanag en kinagi nen Ispiritu a ten dimudyán hidi a aldew ay adággan nen agum en pánnampalataya di. Sumunud hidi ten madaya hidi a ispiritu sakay ten toldu nen dimonyo hidi. ² I tolduwid a hidi iyád ay ipakalat nen tolai hidi a mágkabuli sakay en konsensiya di hidi ay awan dán makabati. ³ Ibawal di en pákkabinga sakay en págkan ten agum hidi a kalasi ni pagkain. Peru

hidi iyád a pagkain ay linalang nen Diyos tánni kanán a tehud a pasalamat nen mánnampalataya hidi sakay makatukoy ten katutuhanan. ⁴ En atanan a linalang nen Diyos ay maganda, awan ti dapat a ibilang a madukás; nan dapat a tanggapán a tehud a pasalamat ⁵ gapu lininisan hidi iyád nen upos nen Diyos sakay nen págdasal.

En Mahusay a Tagapagserbi ni Cristo Jesus

⁶ Ni hidi iyád a toldu ay itoldu mu ten kákkapatkaka hidi ti pánnampalataya ay magin mahusay ka a tagapagserbi ni Cristo Jesus. Sakay tulos-tulos ka bi a palaguwán nen Diyos ten pamamag-itan nen toldu hidi a tungkul ten pánnampalataya sakay ten maganda a adal a unonudán mu. ⁷ Dyan mu pagsayangan ti odas en awan hidi tatarudan a istorya nan pagsikapan mu a sanayán en sadili mu a magin maka-diyos. ⁸ Tehud a pakinabang ten pággarsisyu, peru en págsikap a magin maka-diyos ay pakinabangan ten atanan a paraan, gapu tehud iyád a pangaku bakán la a ten biyag nadid, nan hanggan ten biyag a pademát. ⁹ Tatarudan i kakagiyaniid a iddi sakay dapat a paniwalaan nen atanan. ¹⁰ Kaya ngani a magsumikap kitam sakay magtiyaga gapu en pag-asa tam ay ked ten biyag a Diyos a Tagapagligtas nen atanan a tolay, lalu dán ten mánnampalataya hidi.

¹¹ Itoldu mu sakay pasunud i atananid a iyád.

¹² Dyan mu pabayan a imemenos di ka gapu ti kaanakan muwen. Nan magin halimbawa ka ten mánnampalataya hidi: ten pággupos mu, ugali, págmahal, pánnampalataya, sakay malinis a

kákkabiyag. ¹³ Mentras a awanáak haán, ay ibasa mu en Kasulatan ten atubengán nen katolayan, ten pángngaral sakay págtoldu mu. ¹⁴ Dyan mu pabayan en kaluub nen Banal a Ispiritu a inyatád dikomu ten dikona a magupos en propeta hidi sakay itupu dikomu nen pinunu hidi nen simbaan en lima di. ¹⁵ Igamet mu hidi iyád sakay paglaanan mu ti panahun tánni metan nen atanan en kállagu mu. ¹⁶ Bantayan mu en ararikad mu sakay en págtoldu mu. Itulos-tulos mu a gamitán i bagayid a hidi iyád tánni maligtas ka, sakay en mágsanig hidi dikomu.

5

En Tungkulin ten Mánnampalataya hidi

¹ Dyan mu pagsarantaan en lállaki a matanda dikomu, nan paalalahanan mu siya a kona ten sadili mu a ama. Pákpággaguman mu bi a kumán a kákkapatkaka mu en kabataan hidi a lállaki. ² Ibilang mu a kumán a sadili mu a ina en mágkatanda hidi a bábbi sakay mákpággagum ka a tehud a tunay a kalinisan ten kabataan hidi a bábbi a kumán a kákkapatkaka mu hidi.

³ Tulungan mu en bilu hidi a bábbi a awan ti maasaan. ⁴ Peru ni en essa a bilu a bábbi ay tehud a anak oni apu, ay hidi i dapatid a dipalongu a magserbi ten kapamilya di. Bilang ganti di iyud ten dáddikál di, gapu iyád en kasayaan nen Diyos. ⁵ En tatarudan a bilu a bábbi ay en mággeessa dálla. En Diyos en pag-asa na, sakay mágdadasalán siya aldew ay ti gibi. ⁶ Peru ni en bilu a bábbi ay magbabalang ti kákkabiyag ay mebilang dán siya a

patay maski ni biyag palla. ⁷ Pasunud mu dikodi i utusid a hidi iddi tánni awan hidi mapintasan nen deyaman. ⁸ Ni deyaman en awan mangpospos ten kamag-anak na, lalu dán ten kapamilya na, ay inadággan na dán en pánnampalataya na. Mas madukás pa siya a tolay nan ten awan mánnampalataya.

⁹ En bilu a bábbi a ilista mu ay kailangan a: awan kumulang ti ánnám a pulu a taon en idad na, pumensan la a nákkabinga, ¹⁰ kilala siya ten pággamet ti maganda, napadikal na ti maayus en anak na hidi, sakay mágpatulos ten bilay na. Magserbi siya a tehud a pakumbaba ten kákkapatkaka na ten Panginoon, tumulung ten mangailangan hidi sakay nakalaan en biyag na ten pággamet ti maganda.

¹¹ Dyan mu páklista en anak palla hidi a bilu a bábbi, gapu kákkasor di ay mákkabinga hidi a ruway sakay umadeyu hidi kánni Cristo. ¹² Ni magkakonahud ay tehud hidi a pananagutan ta sinida di en purumeru di a pangaku kánni Cristo. ¹³ Magin tamad hidi, sakay mágsasayangán la ti odas a máglalakadán ten kadatigan di hidi, sakay magin mametmet hidi, mahilig a makialam ten biyag nen agum, sakay mággauposán ti sari-sari a bagay a awan di dapat a gamitán. ¹⁴ Kaya para dikoku ay mas maganda pa ni mákkabinga a ruway en anak palla hidi a bilu a bábbi, magkaanak hidi sakay pospusán di en sadili di a pamilya tánni en kadima tam ay awan ti pagkakataun a mangsesti dikotam. ¹⁵ Gapu tehud dán a sangan a bilu a netawtaw ni Satanas.

¹⁶ Kailangan a alagaan nen bábbi a mánnampalataya en kamag-anak di a bilu a bábbi tánni awan hidi páppospusán nen simbaan, tánni pospusán dállaid nen simbaan ay en bilu hidi a awan ti maasaan.

¹⁷ En pinunu hidi a mahusay a mangasiwa ay dapat a tumanggap ti pággalang sakay tama a bayad, lalu dán en masigasig hidi a mangaral sakay mágtoldu ten upos nen Diyos. ¹⁸ Gapu nakadátton ten Kasulatan a, “Dyan mu busalan en baka mentras a pagággik mu.” Nakasulat bi a, “En magtarabahu ay dapat a bayadan.”

¹⁹ Sakay dyan mu paniwalaan en reklamu kontra ten pinunu nen simbaan ni awan ti duwwa oni tállu a mangtistigu. ²⁰ Pagkagiyan mu ten atubengán nen atanan en deymaan ay umád a umimang ten pággamet ti madukás tánni meántingan en agum.

²¹ Ten atubengán nen Diyos sakay ni Cristo Jesus, sakay ten banal hidi a anghel ay iyutus ku a sunudán mu i tolduwid a hidi iddi a awan ka ti panigan. ²² Dyan mu basta itupu i lima muwen ten maski ni kándeya tánni atáddan iyád ti kapang-yariyan a mamahala. Ingatan mu a awan ka mesangkut ten kasalanan nen agum. Manatili ka a malinis.

²³ Bakán a puru la a dinom i inumán muwid, uminom ka bi ti tágsabadit a alak tánni magpiyya i saket ni tiyan muwen sakay ten agum mu pa hidi a saket.

²⁴ En kasalanan nen agum a tolalay ay hayag dán bagu a mahatulan, sakay tehud bi a kasalanan a dimudyan dán ni mehayag. ²⁵ Kona labi haud en

agum a mágkaganda a gamet a alistu a ketan; peru ni awan man iyád mapansin a pagdaka, ay awan iyád manatili a metagu habang panahun.

6

¹ En alipin hidi ay dapat a gumalang ten amu di hidi tánni awan mapintasan en ngaran nen Diyos sakay en adal tam hidi. ² Sakay ni en amu di ay kaparehu di a Cristiano ay dapat igalang di hidi gapu matkaka hidi ti pánnampalataya. Dapat di pa ngani a husayán en págserbi di gapu en pagserbiyan di ay kaessa di ti pánnampalataya sakay págmahal.

En Liwat a Tagapagtoldu sakay en Tatarudan a Kayamanan

Itoldu mu sakay pasunud i bagayid a hidi iyád. ³ Ni magtoldu en deyaman ti iba a adal, sakay awan nakaayun ten tunay a upos nen Panginoon a ti Jesu-Cristo sakay ten adal tungkul ten paginmaka-diyos, ⁴ ay maghambug la peru awan ti tukoy. Talaga a ugali na dán i manusutid, sakay mákpagdibati tungkul ten upos hidi a magbunga la ti sállapan, kontraan, sestiyán, sakay siriyán. ⁵ Gugustu na bi a mákpagdibati ten tolay hidi a madukás ti pággisipan sakay awan tumenggi ten katutuhanan. En akala nen kona hidi haád a tolay ay en rilihiyon ay paraan tánni yumaman.

⁶ Sabagay dikál ngani pakinabangid ten rilihiyon, ni en tolay ay makabetu a makontentu ten kalagayan na. ⁷ Awan kitam ti tawid a ányaman ti munduwiday, sakay awan kitam bi ti matawid kákkatay tam. ⁸ Kaya ngani a dapat kitamon a makontentu ni tehud kitamon a

makan sakay mesulot. ⁹ Peru en masor hidi a yumaman ay matápduk ten toksu, sakay maekru-tan hidi nen mágkadukás di hidi a kagustuwan a mángpalulung dikodi ten kamatayan sakay kapahamakan. ¹⁰ Gapu en págmahal ten pilak ay paggubwatan nen atanan a madukás. Gapu ten kákkasor a yumaman, ay tehud a tolay a neadeyu dán ten pánnampalataya di a nakapangatád dikodi ti makpal a kalungkutan.

En Bilin hidi Para kánni Timoteo

¹¹ Peru siko, Timoteo, bilang tagapagserbi nen Diyos, ay umadeyu ka ti hidi iyád a bagay. Pilitán mu a mabiyag ti matuwid, maka-diyos, tehud pánnampalataya, págmahal, págtiis, sakay kahinahunan. ¹² Ipaglaban mu ti hustu en pánnampalataya mu. Panindiganan mu ti mahusay en biyag a awan ti katapusan. Gapu iyán en nangdulawan nen Diyos dikomu, dikona a ipahayag mu ten atubengán nen makpal a tistigu en pánnampalataya mu kánni Cristo. ¹³ Iyutus ku dikomu ten atubengán nen Diyos a mangatád ti biyag ten atanan, sakay ten atubengán ni Cristo Jesus a nangatád ti patunay kánni Poncio Pilato, ¹⁴ a sunudán mu ti mahusay a tehud a katapatan en inyutus ku hidi dikomu hanggan ten kássoli nen Panginooon a ti Jesu-Cristo. ¹⁵ Dumemát siya ten netakda a panahun nen mapagpala sakay makapangyariyan a Diyos, Hari nen atanan a hari, sakay Panginooon nen atanan a panginooon. ¹⁶ Siya la en awan ti kamatayan, sakay nakapirmi ten demlag a awan maláttángngan. Awan ti tolay a

naketa dikona, oni maketa. Kao na en karangalan sakay kapangyariyan a awan ti katapusan. Amen.

¹⁷ Itoldu mu ten mágkayaman hidi ti nadididay a panahun a dyan hidi magmataas, sakay dyan hidi umasa ten kayamanan a lumipas la, nan ten Diyos a masagana a mangatád ten atanan para ten kasayaan tam. ¹⁸ Tolduwan mu hidi a maggamet ti maganda sakay magpakayaman ten mágkaganda hidi a gamet, magin handa a mangatád sakay tumulung ten kaparehu di. ¹⁹ Ni magkakahud, ay makapagpuron hidi ti kayamanan para ten matatag a pundasyon para ten pademát a panahun sakay magkahud hidi ti tatarudan a biyag.

²⁰ Nadid Timoteo, pakaingatan mu en nepagkatiwala dikomu. Sakay adeyuwan mu en uronan hidi a awan maka-diyos sakay awan ti kuwenta a kákkagiyán nen agum a tolai a karunungan peru bakán. ²¹ Gapu ten págmaru-marunung di ay tehud a tolai a nelisi ten pánnampalataya di.

Pagpalaán kam nakuwan nen Diyos.

En Maganda A Bareta Biblia New Testament in Paranan (RP:prf:Paranan)

copyright © 2012 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Paranan

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2012, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

Printed book ISBN 9789712910227

The New Testament

in Paranan

© 2012, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2016-05-05

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files
dated 29 Jan 2022

76c378f1-f720-59ab-9a20-5af27c0463cc